

Marcusevangelie - (3) Het Rijk Gods / Kom en Volg Mij

Lezing

Toen Hij zich weer op weg begaf, kwam er iemand aanlopen die zich voor Hem op de knieën wierp en vroeg: "Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te verwerven?" Jezus antwoordde: "Waarom noemt ge Mij goed? Niemand is goed dan God alleen. Ge kent de geboden: Gij zult niet doden, gij zult geen echtbreuk plegen, gij zult niet stelen, gij zult niet vals getuigen, gij zult niemand te kort doen, eer uw vader en uw moeder." Hij gaf Hem ten antwoord: "Dat alles heb ik onderhouden van mijn jeugd af." Toen keek Jezus hem liefdevol aan en sprak: "Een ding ontbreekt u: ga verkopen wat ge bezit en geef het aan de armen, daarmee zult ge een schat bezitten in de hemel. En kom dan terug om Mij te volgen." Dit woord ontstelde hem en ontdaan ging hij heen, omdat hij vele goederen bezat. Toen liet Jezus zijn blik gaan over zijn leerlingen en zei tot hen: "Hoe moeilijk is het voor degenen die geld hebben het Koninkrijk Gods binnen te gaan!" De leerlingen stonden verbaasd over wat Hij zei. Daarom herhaalde Jezus: "Kinderen, wat is het moeilijk het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Voor een kameel is het gemakkelijker door het oog van een naald te gaan, dan voor een rijke in het Koninkrijk Gods te komen." Toen waren ze nog meer verbijsterd en ze zeiden tot elkaar: "Wie kan dan nog gered worden?" Jezus keek hen aan en zei: "Dit ligt niet in de macht der mensen, maar wel in die van God: want voor God is alles mogelijk.

Hij nam opnieuw de twaalf terzijde en begon hun te spreken over wat Hem zou overkomen: "Wij gaan nu naar Jeruzalem waar de Mensenzoon aan de hogepriesters en schriftgeleerden zal worden overgeleverd. Zij zullen Hem ter dood veroordelen en aan de heidenen overleveren; dezen zullen Hem bespotten en bespuwen, zij zullen Hem geselen en doden, maar drie dagen later zal Hij verrijzen."

Mc 10,17-27.33-34

Toespraak

Het zou ik kunnen zijn: Ik heb gestudeerd, heb gewerkt, ben getrouwd, heb de wetten nageleefd (op een sneheidsboete na) en nu is het meeste achter de rug en ik vraag mij af: "*is dat alles?*".

"Wat moet ik doen ik voor het *ééuwig* leven?", vraag ik Hem. Hij zegt: "Kom morgen aan het station, Ik zal er zijn". "Waar gaan we naartoe?" vraag ik. "Laat alles achter", zegt Hij, "***kom, en volg mij***". "Wat zullen we doen?" "Mensen genezen", zegt Hij terwijl hij mij bekijkt, "maar anders dan je tot nog toe deed". "Wanneer komen we terug?" probeer ik voor alle zekerheid. "Zoek geen zekerheid", raad hij mijn gedachten, "we komen niet terug". En zoals verder in Marcus 22 staat: "Dit woord lijkt mij vreemd. Ontdaan ga ik heen, omdat ik nog veel te doen en omdat ik nog veel belangen te behartigen heb".

Beste vrienden van De Lier,

Hoe wereldvreemd kan het zijn, hoe moeilijk wordt het vandaag? Zeer moeilijk.

"Wereldvreemd" is het, maar wat bedoelen we met "*de wereld*"? De wereld is het **onontkoombare**, onze "conditie", de noodzakelijke voorwaarde om als mens te kunnen leven. Je bent zelf een aards wezen dat moet eten, drinken en slapen. Je hebt nood aan affectie en veiligheid. Je hebt een man/vrouw/partner en/of kinderen om voor te zorgen. De wereld is ook de omgeving waarin je competenties moet verwerven om iets te doen voor anderen, waar je kan samenwerken om tot een geordende en zorgende maatschappij te komen maar waar je ook onvermijdelijk in concurrentie staat

met anderen: wat jij eet en drinkt kan ik niet eten of drinken, ik sluit 's avonds mijn deur tegen de komst van een ongewenste vreemde, de job waarvoor je solliciteerde en die je verkregen hebt is niet aan een ander gegeven. De wereld is een enorme uitdaging, enerzijds de bron van onze mogelijkheden en belevenissen, anderzijds van verantwoordelijkheden, van risico's, strijd en verlies en niet iedereen is ertegen opgewassen. De wereld is het onontkoombare. En op zijn best nemen we hiervoor onze verantwoordelijkheid op en genieten we er volop van. Maar *wij blijven allen slaven van onze behoeften, van ons bestaan.*

De mens wil geen slaaf zijn, hij zoekt bevrijding. In antieke tijden maakte hij van andere mensen slaven om zich zelf vrij te maken van het serviele werk. Pogingen boven het noodzakelijke uit te stijgen doet de mens sinds de oertijd met artistieke creaties en mentaal kent hij de mogelijkheid te denken op zeer lange termijn, tot over de dood heen, tot in het oneindige. De mens schept de eeuwigheid en een beeld van God.

"Goede Meester" zei de jongeling die Jezus de weg naar het eeuwig leven vroeg en daarmee reeds leek te begrijpen dat de weg van eeuwigheid loopt over het "goed-zijn". In haar boek *"De menselijke conditie"* zegt de Joodse filosofe Hannah Arendt: "het goed-zijn is in onze beschaving slechts sinds de opkomst van het christendom bekend in zijn absolute betekenis, waarin het niet gaat over "goed zijn voor" noch over "uitmuntendheid". Jezus onderwees, in woord en daad, het goed-zijn tout court. Theoloog Paul Moyaert schrijft in zijn boek, getiteld *"De mateloosheid van het christendom"*, over Jezus' gebod van "naastenliefde" en stelt: naastenliefde is grenzeloos, reikt tot het oneindige: "Wat moet ik méér doen?" vraagt de jongeling. Aan naastenliefde komt geen einde, er is altijd meer te doen.

Grenzeloos wereldvreemd. De Arme Klaren van Malonne nemen in 2012 Michèle Martin (ex-Dutroux) na haar vervroegde vrijlating in hun klooster op en "de wereld" reageert geschokt en wellicht krijgen wij, die allemaal van de wereld zijn, een wat ongemakkelijk gevoel, gelet op de ernst en de aard van de gepleegde feiten. Hoe wereldvreemd konden de zusters zijn? Geconfronteerd met de beschuldiging van wereldvreemdheid zal iedereen geneigd zijn in het defensief te gaan en proberen te bewijzen, met wereldse argumenten, dat dit niet het geval is. Moet dat? Het hedendaagse christendom is doorheen zijn geschiedenis aan de wereld schatplichtig maar het evangelie, zoals vandaag gelezen, is dat duidelijk niet. Het gebod van naastenliefde wordt niet begrensd, ook niet door de wet: niet door de Thora en niet door een seculiere wet. Jawel, *onze christelijke naastenliefde is wereldvreemd*, al wordt ze dikwijls, zoals door Ignaas Devisch in zijn boek *"Het empathisch teveel"*, verkeerdelijk begrepen als het wereldse gevoel van liefde dat ons allen, hopelijk, ook kan overkomen.

Wat is nu de uitdaging voor mij persoonlijk? "Kom en volg mij" zonder handleiding, naastenliefde zonder grenzen, wereldvreemde gutmensch.

Laat mij voor één keer wat persoonlijk beginnen. Soms, als ik een vrijwilligerswerk doe, overigens zeer beperkt, als ik mij vrij maak voor iemand of zelfs als ik naar De Lier kom, kan ik van mezelf het gevoel hebben "goed" te zijn. Een zeer aangename ervaring die je zou willen koesteren. Hebben jullie dat ook.. soms? En krijgen jullie dan ook onmiddellijk een ander, een tweede gevoel, de indruk of het vermoeden dat juist dat gevoel van zelf goed-te-zijn het goed-zijn-zelf opheft? Hoe kan dat? Ik vond het terug bij Hannah Arendt. En zij verwijst naar het evangelie: *"Jezus heeft het goed-zijn gepredikt en het goed-zijn heeft uiteraard de neiging om zich te verstoppen. Zij wil noch gezien, noch gehoord worden". "Noem mij niet goed"* hoorden we Jezus zeggen. En in andere teksten van het evangelie vraagt Jezus bij herhaling om te zwijgen over de wonderen die men gezien heeft. Arendt duidt dit verder: *"Het is duidelijk dat een goede daad die zich laat kennen, die publiek wordt, ophoudt te behoren tot het zuiver goede, dat zij niet meer uitsluitend omwille van het goede verricht wordt"*. Zelfs de mens die goed doet mag dat in feite van zichzelf niet beseffen. *"Laat uw linkerhand niet weten wat uw rechterhand doet"*.

Wij moeten dus niet enkel vreemd zijn aan de wereld buiten ons maar ook ten aanzien van onszelf, ons eigen streven, onze zelfgenoegzaamheid.

“Kom en volg mij”: meer kan en mag er dus niet gezegd worden. Ik kan jullie hier vandaag geen lijst van goede daden opnoemen die de weg zijn van het eeuwig leven en het Rijk Gods. Het is uiteraard goed en nuttig om in deze wereld bij te dragen tot “Kom op tegen kanker”, “de warmste week”, “Broederlijk Delen” en andere, om vrijwilligerswerk te doen of thuis aardappelen te schillen, maar zodra je het doet om zichtbaar voor jezelf en de buitenwereld “goed te zijn” is het niet meer de weg van eeuwig leven. Het zijn allemaal wereldse wegen.

“Wie zal dan gered worden?” vragen de leerlingen.

Toch een verhaal, niet als voorbeeld maar om een idee duidelijk te maken.

De monniken van Tiberine in de woestijn van Algerije werden enkele tientallen jaren geleden bijna allen vermoord. In de film “Des Hommes et des Dieux” zien wij de abt in een vroegere episode weerstand bieden tegen een rebellenleider die in de streek dood en vernieling zaaide. De rebel drong gewapend de abdij binnen en eiste dat een monnik-arts een gekwetste medestrijder zou gaan verzorgen. De abt weigerde en de bendeleider zei: “U hebt geen keus”. “Jawel” zei de abt, **“ik heb keus**. Ik ben naar hier gekomen en heb daarmee de wereld en zijn leven reeds achter mij gelaten. Ik heb niets meer te verliezen. Ik ben een vrij man”, **“je suis un homme libre”**. En hij gebod de rebellenleider en zijn groep het klooster te verlaten omdat zij gewapend waren. “Je suis un homme **libre**”: kern van zijn levensverhaal. En waarom weigerde hij in feite iemand in nood te helpen? Is dat geen goede daad? Is dat niet zijn plicht? Ik denk dat hij durft weigeren omdat hij reeds zo vrij van geest geworden is dat hij beseft dat onder dwang goede daden hun gehalte aan “goed-zijn” verliezen, omdat goed-zijn per definitie geen verplichting kan zijn.

Dat waren monniken in de woestijn. En wij nu? Laat ons duidelijk zijn: wij moeten niet met zijn allen naar het wereldverlaten Tiberine, het zou daar overigens veel te druk worden, maar: in stilte en ook voor onszelf onzichtbaar kunnen wij een stem volgen die ooit gezegd heeft: **“Kom en volg mij”**. Hoezo? Waarom zouden wij dat kunnen? *Omdat wij geloven*, geloven dat wij kunnen *loskomen van de slavernij* in ons en buiten ons, van wat ons nodeloos *dwingt* en vasthoudt, loskomen van de *kracht* van onze verlangens, van de *strijdlust* om goed en kwaad en om onze belangen, los van de *druk* van onze zorgen en schuldgevoelens, van de *angst* voor het onbekende, van het *vergaan* in afgunst, loskomen ook van wat de wereld ons *opdringt* aan leuk of lelijk, het *moeten*, de *dreiging*, de *ongenade* van de concurrentie en de uitsluiting. In de mate we daarvan kunnen loskomen zullen we **“vrij zijn”**.

“Libera me”, **“maak mij vrij”** wordt gezongen in het Requiem, bij onze begrafenis, maar wij kunnen het ook bidden lang voordien, *midden in déze onontkoombare wereld*, *vóór* we onherroepelijk dood zijn. Libera me, maak mij vrij om als “mens van de wereld” toch met nieuwe ogen die mens en deze wereld te herontdekken, om mezelf te ontdekken, *om te zien waar alles voor gemaakt is*. *Dan zullen we rijk zijn*, zo rijk als het leven eeuwig en diep is en zullen we zonder omkijken achter ons een spoor van genezing achterlaten. **“Want voor God is niets onmogelijk”**.

Veel succes.

Jacques Goethals

De Lier, 18 november 2018